

Psychometric characteristics of the Persian version of the emotional schema scale - short form in Iranian students

Gashav Sharifi¹ , Hamid Rezaeian Faraji² , Masoud Gholamali Lavasani³

1. Ph.D Candidate in Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: g.sharifi@alzahra.ac.ir

2. Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: rezaeian19237@alzahra.ac.ir

3. Associate Professor, Department of Counselling and Educational Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: lavasani@ut.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:

Received 26 July 2022
Received in revised form
31 August 2022
Accepted 06 October
2022
Published Online 21 April
2023

Keywords:

Validation,
Factor analysis,
Psychometrics,
Emotional Schema Scale-
short form,
Iranian students

ABSTRACT

Background: Research has shown that maladaptive emotional schema (MES) leads to anxiety, depression, obsessive-compulsive, interpersonal damage, and mood disorders. Since, MES may be influenced by cultural differences, In the present research, the psychometric properties of the Persian version of emotional schemas in Iranian culture will be investigated.

Aims: The present study was conducted with the aim of investigating the psychometric properties of the short-form emotional schema questionnaire in Iranian students.

Methods: The current research was of a descriptive-correlation type. The statistical population of the study includes all students in Tehran City in 2021, out of which 306 students were selected based on Cochran's formula using convenience random sampling method, and the participants completed emotional schema-short form (Leahy, 2012) and Cognitive emotion regulation (Garnefski and Kraaij, 2006) questionnaires. Data were analyzed by Cronbach's Alpha, content validity index (CVI), content validity ratio (CVR), and confirmatory factor analysis.

Results: Cronbach's Alpha was obtained above 69% for all scales. CVR and CVI were calculated above 80%, which suggests the acceptable content validity of the scale. Confirmatory factor analysis confirmed the 8-factor structure of the emotional schema scale. This, it was shown that the model enjoys a suitable goodness of fit in the sample of Iranian students.

Conclusion: Considering the appropriate psychometric properties of the Persian version of the Emotional Schema Scale, it can be suggested to the specialists in the field of psychology and consultants to use this scale in research and diagnostic settings.

Citation: Sharifi, G., Rezaeian Faraji, H., & Gholamali Lavasani, M. (2023). Psychometric characteristics of the Persian version of the emotional schema scale - short form in Iranian students. *Journal of Psychological Science*, 22(122), 249-264.

<https://psychologicalscience.ir/article-1-1778-fa.html>

Journal of Psychological Science, Vol. 22, No. 122, May, 2023

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.22.122.249](https://doi.org/10.52547/JPS.22.122.249)

✉ **Corresponding Author:** Hamid Rezaeian Faraji, Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran.

E-mail: rezaeian19237@alzahra.ac.ir, Tel: (+98) 9125261072

Extended Abstract

Introduction

schema is defined as a mental model composed of conceptually related elements that helps organize new information (Sherman & Morley, 2015). Schema plays a major role in thinking, feeling, behaving, and the way we communicate with others; therefore, people are drawn to events that are consistent with their schemas (Yang et al., 2006). Leahy developed a model of emotional schemas (Leahy, 2002), which included enhanced concepts related to emotional patterns, methods, and strategies used to respond to an emotion (Leahy, 2002). The emotional schema model is a model of theories related to emotions rather than a model of the content of thoughts (Dadamo et al., 2016).

According to this model, people who have negative emotional schemas express negative beliefs about their emotions (Leahy et al., 2019), experience disturbances in emotion processing and emotional-behavioral regulation, and are more likely to engage in maladaptive copings, such as experiential avoidance, rumination, and worry in dealing with their emotions (Edwards et al., 2020; Edwards and Wupperman, 2019; Faustino et al., 2020; Kamali et al., 2013; Leahy et al., 2011; Rezaei and Ghazanfari, 2016).

Our perception of emotional schema theory indicates that emotions are sociocultural constructs (Leahy, 2016) and their expression may be influenced by different cultural contexts (Barrett, 2017; Keshtiari & Kuhlmann, 2016; Liu et al., 2015; Min et al., 2018), such as Iranian culture (Keshtiari & Kuhlmann, 2016).

Maladaptive emotional schema leads to anxiety, depression, obsessive-compulsive, interpersonal damage, and mood disorders. Therefore, it is essential to attempt to evaluate individuals' emotional schema based on a valid and reliable tool. The results of the study by Batmaz and Özdel (2015), which was conducted in Turkey on university students, showed that Leahy's emotional schema (short form) is a reliable tool for evaluating emotional schemas. Moreover, in the study by Suh et al. (2019), which was carried out on Korean university students, only

two factors with ten items were obtained due to methodological and cultural reasons. The present study examines the psychometric properties of Leahy Emotional Schema Scale II (LESS-II)-Short Form. LESS includes 28 items evaluating 14 dimensions of the emotional schema (Leahy, 2012), including invalidation, incomprehensibility, guilt, simplistic view of emotion, devalued, loss of control, overly rational, duration, low consensus, blame, non-acceptance of feelings, rumination, and low expression (Leahy, 2019). As far as in our country, there is no localized questionnaire for evaluating the emotional schema (short-form), and since the emotional schema may be affected by cultural differences, the present study aims at investigating the psychometric characteristics of the Persian version of emotional schema in Iranian students in 2022.

Method

The present study is descriptive-correlational research. The statistical research population includes all the students of Tehran, Al-Zahra, and Central Tehran Azad University in 2022, out of which 306 were selected using random sampling as the research sample who responded to the intended scale. In order to check the reliability and validity of the emotional schema scale, the English version was translated into Farsi (Persian) by an English language expert and a clinical psychologist, and then, the translated Farsi text was back-translated by another English language expert. Finally, the discrepancies were resolved and the final version was prepared under the supervision of a clinical psychologist. Participants in this study completed emotional schema and cognitive-emotional regulation (as concurrent validity) scales. Cronbach's alpha was also used to determine the reliability and factor analysis was utilized to determine to construct validity. All data were analyzed using SPSS software, version 22 and R software, version 4.0.2 (psych, psychometric, lavaan, mvnrmtest packages).

Results

In the present study, skewness and kurtosis indices were used to examine data normality. Data analysis

showed that the skewness value ranged from -1.87 to 1.66 and the kurtosis from -1.55 to 3.08. Concerning the acceptable values of skewness and kurtosis, which are ± 2 and ± 5 , respectively, it was shown that the distribution has a normal distribution (Tabachnick & Fidell, 2013). Qualitative and quantitative methods were used to examine the face validity of the emotional schema scale. In order to qualitatively determine the face validity, the emotional schema scale was given to the participants (10 people) and their opinions were asked about the logicity, appropriateness, attractiveness, and logical sequence of the items. At this stage, based on the opinions of the participants and experts, none of the items were removed (agreement above 80% and an impact score above 1.5). In the qualitative review of content validity, 5 professors were asked to provide their corrective views in writing after carefully studying the items of the scale. To quantitatively check content validity, CVI and CVR were used. The coefficient of all items in CVI and CVR was obtained above 62% and no item was omitted.

In order to evaluate the factor structure model, confirmatory factor analysis was used through the maximum likelihood method. None of the questions of the emotional schema scale were omitted and all questions showed a positive factor load above 0.3. The examination of the goodness of fit indices of the measurement model showed the appropriate fit of the model with the emotional schema scale data (CMIN/DF=3.512, RMSEA=0.019, IFI=0.978, CFI=0.978, TLI=0.975, NNFI=0.975, GFI=0.973). Finally, Cronbach's alpha coefficient was used to check the reliability and internal consistency of the emotional schema scale. The results of data analysis showed that the emotional schema scale has good reliability for Iranian society.

Conclusion

The present study aimed at investigating the psychometric characteristics of the Persian version of

the Emotional Schema Scale in Iranian students and the results indicated desired reliability and validity. To check the reliability of LESS, Cronbach's alpha was used, and the results indicated that it has good internal consistency. First, the content validity was checked using CVR and CVI and appropriate values were obtained. The Chi-square value of the two tests showed that there is a correlation in the matrix of questions, and therefore, data factorization ability was confirmed.

Based on the content of the questions, the factors include Invalidation /loss of control (first factor), Overly Rational (second factor) Simplistic View of Emotion (third factor), numbness (fourth factor) and blame (fifth factor), Low Consensus (sixth factor), rumination (seventh factor), and non-acceptance of feelings (eighth factor). To evaluate the factor structure model, confirmatory factor analysis was used. The results indicated that all questions had a positive load factor and none of the questions measuring the emotional schema scale was eliminated. In the study of Batmaz and Özdel (2015) that was conducted in Turkey on students, no item was deleted, which was in line with the results of the present study. Suh et al. (2019) conducted a study on Korean college students. They obtained only two factors with ten items, which was inconsistent with the results of the current study.

The present study has some limitations, e.g., the primary version of emotional schemas was examined in the clinical sample; however, this study studied a non-clinical sample of university students. Therefore, its results cannot be generalized to clinical samples. The other limitation is that this study was conducted in a Persian-speaking population; therefore, cultural differences may affect the results. Thus, it is recommended to study other populations in future studies. As the other limitations of the study, only Cronbach's alpha was used to check reliability. The future research is suggested to use the retest method for calculating reliability.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author in the counseling field of Alzahra University, Tehran. The present research was conducted by obtaining the code of ethics IR.ALZAHRA.REC.1400.050 from the Ethics Committee of Alzahra University, Tehran. In this research, ethical standards including guaranteeing privacy and confidentiality were observed by completing the questionnaires anonymously, and the participants were told that participation in the research is optional and they can withdraw from participating in the research at any time.

Funding: According to the authors, this paper has no sponsor.

Authors' contribution: All the authors of this article had the same role in the design, conceptualization, methodology, data collection, statistical analysis of data, drafting, editing, and finalization of the article.

Conflict of interest: According to the authors, this paper has no conflict of interest.

Acknowledgment: We would like to express our gratitude to the supervisors and advisors of this research and all the students who helped us in conducting this research.

ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه طرحواره هیجانی - فرم کوتاه در دانشجویان ایرانی

گشاو شریفی^۱، حمید رضاییان فرجی^۲، مسعود غلامعلی لواسانی^۳

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

۲. دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

۳. دانشیار، گروه روانشناسی تربیتی و مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: پژوهش‌ها نشان داده است، طرحواره هیجانی سازش نایافته منجر به اضطراب، افسردگی، وسواس فکری - اجباری، آسیب‌های بین فردی و اختلالات خلقی می‌شود. از آنجا که تفاوت‌های فرهنگی ممکن است بر طرحواره‌های هیجانی سازش نایافته مؤثر باشد، در پژوهش حاضر ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی طرحواره‌های هیجانی در فرهنگ ایرانی بررسی شد.

هدف: پژوهش حاضر، با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه طرحواره هیجانی - فرم کوتاه در دانشجویان ایرانی انجام شد.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر تمامی دانشجویان شهر تهران در سال ۱۴۰۰ بود که از میان آن‌ها ۳۰۶ نفر براساس فرمول کوکران از طریق روش نمونه‌گیری دسترس انتخاب شده و به پرسشنامه‌های طرحواره هیجانی - فرم کوتاه (لیهی، ۲۰۱۲) و نظم جویی شناختی هیجان (گارنفسکی و کرایچ، ۲۰۰۶) پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آلفای کرونباخ، شاخص روایی محتوا، نسبت روایی محتوا و تحلیل عاملی تأییدی تحلیل شد.

یافته‌ها: آلفای کرونباخ برای همه مقیاس‌ها از ۶۹ درصد بالاتر بود. نسبت روایی محتوا بیشتر از ۸۰ درصد و شاخص روایی محتوا بیشتر از ۸۰ درصد بود که نشان از روایی محتوای مناسب مقیاس داشت. تحلیل عاملی تأییدی، ساختار ۸ عاملی پرسشنامه طرحواره هیجانی را تأیید و نشان داد که مدل در نمونه دانشجویان ایرانی از برازش مناسبی برخوردار است.

نتیجه‌گیری: با توجه به مطلوب بودن خصوصیات روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه طرحواره هیجانی، می‌توان استفاده از آن را به متخصصان حوزه روانشناسی و مشاوره در موقعیت‌های پژوهشی و تشخیصی پیشنهاد کرد.

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۰۴

بازنگری: ۱۴۰۱/۰۶/۰۹

پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۱۴

انتشار برخط: ۱۴۰۲/۰۲/۰۱

کلیدواژه‌ها:

اعتباریابی،

تحلیل عاملی،

روانشنجی،

پرسشنامه طرحواره هیجانی - فرم

کوتاه،

دانشجویان ایرانی

استناد: شریفی، گشاو؛ رضاییان فرجی، حمید؛ و غلامعلی لواسانی، مسعود (۱۴۰۲). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه طرحواره هیجانی - فرم کوتاه در دانشجویان ایرانی،

مجله علوم روانشناختی، دوره بیست‌ودوم، شماره ۱۲۲، ۲۴۹-۲۶۴.

مجله علوم روانشناختی، دوره بیست‌ودوم، شماره ۱۲۲، بهار (اردیبهشت) ۱۴۰۲.

© نویسنده‌گان

✉ نویسنده مسئول: حمید رضاییان فرجی، دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. رایانامه: rezaeian19237@alzahra.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۲۵۲۶۱۰۷۲

مقدمه

طرحواره^۱ یک مدل ذهنی متشکل از عناصر مفهومی مرتبط است که به سازماندهی اطلاعات جدید کمک می‌کند (شرمن و مورلی، ۲۰۱۵). اصطلاح طرحواره از تئوری پردازش اطلاعات^۲ گرفته شده است و بر این باور است که اطلاعات در حافظه انسان بر اساس موضوعات دسته‌بندی می‌شوند (دادامو و همکاران، ۲۰۱۶). اگر چه شناخت درمانی، مفهوم اولیه طرحواره را در مطالعات روان‌درمانی ارائه کرد، اما شناخت درمانی و طرحواره درمانی از بسیاری جهات متفاوت هستند (استورت، ۲۰۲۱). طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۳ (EMSS) سازه‌ای که توسط جفری یانگ (۱۹۹۵) مطرح شد، با بسط نظریه بک بر ریشه‌های دوران کودکی و محتوای موضوعی تأکید دارد. بر اساس این مدل، طرحواره‌های ناسازگار اولیه پایدار و بادوام، هسته اصلی اختلالات مزمن محور یک^۴ و محور دو^۵ هستند (یانگ و همکاران، ۲۰۰۳). این نظریه بعدها نیز گسترش یافت و هیجانات و احساسات فیزیکی را نیز شامل شد که از نظر میزان شدت و فراوانی فعال‌سازی، متفاوت هستند (یانگ و همکاران، ۲۰۰۳).

طرحواره‌ها نقش عمده‌ای در تفکر، احساس، رفتار و نحوه برقراری ارتباط با دیگران بازی می‌کنند؛ از این رو، افراد به سمت وقایعی کشیده می‌شوند که با طرحواره‌هایشان همخوانی دارد (یانگ و همکاران، ۲۰۰۶). هیجان‌ها در خدمت نیازهای بقاء هستند. هیجان‌ها، با ارزش‌ها و ارزیابی‌های شناختی مرتبط هستند (لیهی، ۲۰۱۹). لیهی مدلی از طرحواره‌های هیجانی را توسعه داد (لیهی، ۲۰۰۲) که شامل مفاهیم تقویت شده مرتبط با الگوهای هیجانی، روش‌ها و راهبردهای مورد استفاده برای پاسخ به یک هیجان می‌شد (لیهی، ۲۰۰۲). طرحواره‌های هیجانی^۶ شامل مفاهیم، تفاسیر، ارزیابی‌ها و نظریه‌های علیت هیجان و راهبردهای مواجهه با هیجان بوده و نوعی مدل شناختی است که نشان می‌دهد مردم چگونه به هیجان‌های خود اندیشیده و پاسخ می‌دهند. این مدلی است که نشان می‌دهد ما چگونه درباره هیجان‌های خودمان فکر کرده، آن‌ها را ارزیابی و با آن‌ها مقابله می‌کنیم. شناخت و هیجان، درهم تنیده هستند و یکی می‌تواند دیگری را با خود همراه کند.

مدل طرحواره‌های هیجانی بر ارزیابی شناختی هیجان، بسیار تأکید دارد (لیهی، ۲۰۱۹).

مدل طرحواره هیجانی به جای این که مدلی از محتوای افکار باشد، بیشتر مدلی از نظریه‌های مربوط به احساسات است (دادامو و همکاران، ۲۰۱۶). طبق این مدل، افرادی که طرحواره‌های هیجانی منفی دارند، باورهای منفی در مورد احساسات خود بروز می‌دهند (لیهی و همکاران، ۲۰۱۹)، اختلال در پردازش هیجان و تنظیم هیجانی - رفتاری را تجربه می‌کنند و بیشتر از مقابله‌های ناسازگار مانند اجتناب تجربی، نشخوار فکری و نگرانی در برخورد با هیجانات خود استفاده می‌کنند (ادواردز و همکاران، ۲۰۲۰؛ ادواردز و ووپرمن، ۲۰۱۹؛ فاوستینو و همکاران، ۲۰۲۰؛ کمالی و همکاران، ۲۰۱۳؛ لیهی و همکاران، ۲۰۱۱؛ رضایی و غضنفری، ۲۰۱۶).

اتخاذ راهبردهای مؤثر نظم‌جویی هیجان یکی از جنبه‌های اساسی سازگاری فردی تلقی می‌شود. در واقع، شواهد علمی مختلف نشان می‌دهد که بی‌نظمی هیجانی یکی از عوامل مهم در بروز اختلالات مختلف نظیر اختلالات شخصیت دسته B، اختلال دوقطبی، اختلال افسردگی اساسی (رهبریان و همکاران، ۲۰۱۶) اختلال وسواس فکری - اجباری (خسروانی و همکاران، ۲۰۲۰) آسیب بین فردی (دادامو و همکاران، ۲۰۱۶)، سلامت روانی مانند اضطراب، افسردگی (باتماز و همکاران، ۲۰۱۴؛ لیهی و همکاران، ۲۰۱۹؛ رضایی و غضنفری، ۲۰۱۶؛ تیرچ و همکاران، ۲۰۱۲)، علائم جسمی (ایزدی و همکاران، ۲۰۱۹) و استرس پس از سانحه (مظلوم و همکاران، ۲۰۱۶) هستند.

درک ما از چارچوب نظریه طرحواره هیجانی نشان می‌دهد که هیجانات سازه‌های اجتماعی - فرهنگی هستند (لیهی، ۲۰۱۶) و ابراز هیجانات ممکن است تحت تأثیر بافت‌های فرهنگی مختلف (بارت، ۲۰۱۷؛ کشتیاری و کولمان، ۲۰۱۶؛ لیو و همکاران، ۲۰۱۵؛ مین و همکاران، ۲۰۱۸)، از جمله در ایرانیان (کشتیاری و کولمان، ۲۰۱۶) متفاوت باشد.

فرهنگ‌هایی که بر دستور اجتماعی و سلسله مراتب تأکید دارند، افراد را تشویق می‌کنند تا هیجانات خود را سرکوب کنند، در حالی که فرهنگ‌هایی که استقلال عاطفی و برابری را ترویج می‌کنند، به افراد توصیه

1. Schema

2. Theory of Information Processing

3. Early maladaptive schemas

4. Axis I disorders

5. Axis II disorders

6. Emotional Schema (ES)

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی طرحواره‌های هیجانی در دانشجویان ایرانی در سال ۱۴۰۰ بود. بنابراین پژوهش حاضر علاوه بر بررسی درستی صوری و محتوایی پرسشنامه فوق، به دنبال این است که آیا این پرسشنامه دارای اعتبار مناسبی است و آیا پرسشنامه طرحواره‌های هیجانی از روایی سازه و روایی همگرایی مناسبی برخوردار است؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: روش پژوهش حاضر از نوع

توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانشجویان دانشگاه‌های تهران، الزهرا و دانشگاه آزاد تهران مرکز در سال ۱۴۰۰ بودند که از بین آن‌ها با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۰۶ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به ابزار پژوهش پاسخ دادند که ۲۷/۱ درصد مذکر (n= ۸۳) و ۷۲/۹ درصد مؤنث (n= ۲۲۳) بودند و همچنین ۲۲/۵ درصد (n= ۶۹) شرکت‌کنندگان متأهل و ۷۷/۵ درصد (n= ۲۳۷) مجرد بودند. در مورد میزان تحصیلات نیز ۸/۵ درصد (n= ۲۶) از شرکت‌کنندگان، دانشجوی دوره کاردانی، ۵۶/۶ درصد (n= ۱۷۳) دانشجوی کارشناسی، ۲۲/۵ درصد (n= ۶۹) دانشجوی کارشناسی‌ارشد و ۱۲/۵ درصد (n= ۳۸) دانشجوی دوره دکتری بودند.

ب) ابزار

مقیاس طرحواره هیجانی - فرم کوتاه (لیهی، ۲۰۱۲) (LESS II): این پرسشنامه شامل ۲۸ سؤال است که ۱۴ بُعد طرحواره هیجانی را در یک قالب ۶ درجه‌ای (کاملاً نادرست، تا حدی نادرست، کمی نادرست، کمی درست، تا حدی درست، کاملاً درست) ارزیابی می‌کند. این ابعاد عبارتند از: عدم تأیید، غیر قابل فهم بودن، گناه، ساده‌انگاری هیجان، بی‌ارزش کردن، از دست دادن کنترل، بی‌حس بودن، بیش از حد منطقی بودن، مدت

می‌کنند که برای هیجان‌ات خود ارزش قائل شوند و از سرکوب هیجان‌ات خودداری کنند (ماتسوموتو و همکاران، ۲۰۰۸). به عنوان مثال، در فرهنگ‌های غربی، برانگیختگی بالا و بیان و ابراز احساسات ارزش بالایی دارند، در حالی که افرادی که در فرهنگ‌های شرقی زندگی می‌کنند، برانگیختگی هیجان‌ات کم و سرکوب هیجان‌ات را ترجیح می‌دهند و برای آن‌ها ارزش قائل هستند (دیویس و همکاران، ۲۰۱۲؛ لیم، ۲۰۱۶). بنابراین، طرحواره‌های هیجانی ممکن است تحت تأثیر تفاوت‌های فرهنگی قرار گیرند.

همان‌طور که مرور شد، طرحواره هیجانی ناسازگار منجر به اضطراب، افسردگی، وسواس فکری - اجباری، آسیب‌های بین فردی و اختلالات خلقی می‌شود و در نتیجه تلاش برای ارزیابی طرحواره هیجانی افراد براساس یک ابزار معتبر و پایا، ارزشمند است. در پژوهش باتماز و اوزدل (۲۰۱۵) که در ترکیه بر روی دانشجویان انجام شد، نتایج نشان داد که طرحواره هیجانی (فرم کوتاه) لیهی ابزار قابل اعتمادی برای ارزیابی طرحواره‌های هیجانی است و نیز در پژوهش سو و همکاران (۲۰۱۹) که در کره بر روی دانشجویان انجام شد، فقط دو عامل با ده گویه به دلایل روش شناختی و فرهنگی به دست آمد. پژوهش حاضر به بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه طرحواره هیجانی لیهی^۱ II - فرم کوتاه می‌پردازد. مقیاس طرحواره‌ی هیجانی این پرسشنامه شامل ۲۸ سؤال است که ۱۴ بُعد طرحواره هیجانی را ارزیابی می‌کند (لیهی، ۲۰۱۲)، که عبارتند از: عدم تأیید^۲، غیر قابل فهم بودن^۳، گناه^۴، ساده‌انگاری هیجان^۵، بی‌ارزش کردن^۶، از دست دادن کنترل^۷، بی‌حس بودن^۸، بیش از حد منطقی بودن^۹، مدت زمان^۹ هیجان، توافق کم^{۱۰}، سرزنش^{۱۱}، عدم پذیرش احساسات^{۱۲}، نشخوار فکری^{۱۳}، بیان کم^{۱۴} (لیهی، ۲۰۱۲، ۲۰۱۹). با توجه به این که در کشور ما پرسشنامه‌ای بومی شده جهت سنجش طرحواره‌های هیجانی (فرم کوتاه) وجود ندارد؛ و نیز طرحواره‌های هیجانی ممکن است تحت تأثیر تفاوت‌های فرهنگی قرار گیرند. لذا، هدف این پژوهش حاضر،

8. Overly Rational

9. Duration

10. Low Consensus

11. Blame

12. Non-Acceptance of Feelings

13. Rumination

14. Low Expression

1. The Leahy Emotional Schema Scale II (LESS-II)

2. Invalidation

3. Incomprehensibility

4. Guilt

5. Simplistic View of Emotion

6. Devalued

7. Loss of Control

و نظم‌جویی شناختی هیجانی (به عنوان روایی همزمان) را تکمیل کردند. همچنین در این مطالعه برای تعیین پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. برای تعیین روایی سازه روش تحلیل عاملی استفاده شد. کلیه داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS²² و R نسخه ۴.۰.۲ (بسته‌های psych، mvnormtest، lavaan، psychometric) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

قبل از انجام تحلیل‌های آماری اطلاع از ویژگی‌های توصیفی و نیز شکل توزیع داده‌ها اهمیت دارد. در این پژوهش جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها از شاخص‌های کجی^{۱۲} و کشیدگی^{۱۳} استفاده شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که مقدار کجی بین ۱/۶۶ تا ۱/۸۷- و دامنه کشیدگی بین ۳/۰۸ تا ۱/۵۵- متغیر بودند. این مقادیر با توجه به مقادیر قابل قبول کجی و کشیدگی که به ترتیب برابر ± 2 و ± 5 است، نشان داد که توزیع داده‌ها نرمال می‌باشد (تاباچنیک و فیدل، ۲۰۱۳).

در بررسی روایی صوری^{۱۴} مقیاس طرحواره هیجانی از دو روش کیفی و کمی استفاده گردید. در تعیین روایی صوری به روش کیفی، مقیاس طرحواره هیجانی در اختیار مشارکت‌کنندگان (۱۰ نفر) قرار گرفت و در خصوص منطقی بودن، مناسب بودن، جذاب بودن و توالی منطقی سؤالات نظرخواهی شد. پس از اعمال نظرات شرکت‌کنندگان، در گام بعدی، در خصوص رعایت دستورالعمل‌های زبانی، کاهش و حذف سؤالات نامتناسب و تعیین اهمیت هر یک از گویه‌ها از روش کمی، نمره تأثیر^{۱۵} سؤالات (در یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از اصلاً اهمیت ندارد (۱) تا کاملاً مهم است (۵) استفاده شد. بدین منظور، مقیاس طرحواره هیجانی در اختیار یک گروه از خبرگان و متخصصان (۵ نفر) قرار گرفت و در مورد تک تک سؤالات نظرات‌شان جمع‌آوری شد. توافق بالای ۸۰ درصد و نمره تأثیر^{۱۶} بالای ۱/۵، مبنای تشخیص مناسب بودن سؤالات برای

زمان هیجان، توافق کم، سرزنش^۱، عدم‌پذیرش احساسات، نشخوار فکری، بیان کم (لیهی، ۲۰۱۹، ۲۰۱۲). آلفای کرونباخ مقیاس طرحواره هیجانی (نسخه کوتاه) در پژوهش باتماز و اوزدل (۲۰۱۵) در نمونه ترکی ۷۶٪ بود و آلفای کرونباخ این مقیاس در پژوهش سو و همکاران (۲۰۱۹) در نمونه کره‌ای ۸۹٪ بود. روایی و پایایی این پرسشنامه در ایران، در پژوهش حاضر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

پرسشنامه نظم‌جویی شناختی هیجان^۲ (CERQ): پرسشنامه نظم‌جویی شناختی هیجان (گارنفسکی و کرایچ، ۲۰۰۶) یک ابزار ۱۸ گویه‌ای است و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان‌ها را در اندازه‌های پنج درجه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) برحسب ۹ زیرمقیاس به این شرح می‌سنجد: خودسرزنشگر^۳؛ تمرکز بر فکر/ نشخوارگری^۴؛ دیگرسرزنشگری^۵؛ فاجعه‌نمایی^۶؛ فاجعه‌آمیزپنداری^۷؛ کم‌اهمیت‌شماری^۸؛ پذیرش^۹؛ ارزیابی مجدد مثبت^{۱۰}؛ تمرکز مجدد مثبت^{۱۱}؛ تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی^{۱۱}. حداقل و حداکثر نمره در هر زیرمقیاس به ترتیب ۲ و ۱۰ است و نمره بالاتر نشان دهنده استفاده بیشتر فرد از آن راهبرد شناختی محسوب می‌شود. در نمونه‌ای از جمعیت عمومی، ضرایب آلفای کرونباخ برای زیرمقیاس‌ها از ۰.۶۷ تا ۰.۸۹ محاسبه شد (بشارت، ۱۳۹۵، ۱۳۹۶). این ضرایب، همسانی درونی پرسشنامه نظم‌جویی شناختی هیجان را تأیید می‌کنند.

ج) روش اجرا

به منظور بررسی پایایی و روایی مقیاس طرحواره هیجانی، متن انگلیسی توسط یک متخصص زبان انگلیسی و یک روانشناس بالینی، به فارسی ترجمه شد و سپس نسخه فارسی تهیه شده توسط یک متخصص زبان انگلیسی دیگر به انگلیسی برگردانده شد و در نهایت، با نظارت یک روانشناس بالینی، مغایرت‌های به وجود آمده برطرف و نسخه نهایی تنظیم گردید. شرکت‌کنندگان در این مطالعه ابزارهای مقیاس طرحواره هیجانی

10. Positive refocusing

11. Refocus on planning

12. Skewness

13. Kurtosis

14. Face validity

15. Impact score

16. F: ImpactScore=Frequency(%)×Importance

1. Blame

2. Cognitive Emotion Regulation Questionnaire

3. Self-blame

4. Focus on thought/Rumination

5. Other blame

6. Catastrophizing

7. Putting into perspective

8. Acceptance

9. Positive reappraisal

صورتی که عدد به دست آمده از عدد جدول لاوشه^۶ (برای تعیین حداقل ارزش شاخص) از ۰/۶۲ (براساس ارزیابی ۱۰ نفر متخصصان) بزرگ‌تر باشد، حاکی از آن است که وجود عبارت مربوطه با سطح معناداری آماری (P < ۰/۰۵) در این ابزار ضروری و مهم است (لاوشه، ۱۹۷۵). در نسبت روایی محتوا نیز، نیاز به اصلاح و یا حذف گویه‌ای نبود.

ساختار عاملی مقیاس طرحواره هیجانی: به منظور بررسی و ارزیابی ساختار عاملی پرسشنامه طرحواره هیجانی از تحلیل عاملی تأییدی به روش بیشینه درست‌نمایی^۷ استفاده شد. ابتدا بارهای عاملی سؤالات بررسی شد و چنانچه سؤالی بار عاملی منفی یا کمتر از ۰/۳ داشت، حذف می‌شد (کلاین، ۲۰۱۵). همان‌طور که در شکل ۲ ملاحظه می‌کنید، هیچ یک از سؤالات اندازه‌گیری مقیاس طرحواره هیجانی حذف نشده‌اند و همه سؤالات دارای بار عاملی مثبت و بالای ۰/۳ می‌باشند (شکل ۱).

اعتبار یک مدل را می‌توان با استفاده از معیارهایی تحت عنوان شاخص‌های نیکویی برازش^۸ مورد بررسی قرار داد. حد مجاز شاخص‌های برازش: خی دو بر درجه آزادی (CMIN^۹/DF < ۵)، ریشه میانگین مربعات خطای اندازه‌گیری باقیمانده (RMSEA < ۰/۰۸)، شاخص برازندگی افزایشی^{۱۰} (IFI > ۰/۹)، شاخص تاکر لوئیس^{۱۱} (TLI > ۰/۹)، شاخص برازندگی مقایسه‌ای^{۱۲} (CFI > ۰/۹)، شاخص برازگی^{۱۳} (GFI > ۰/۹) و شاخص برازش بهنجار بنتلر بونت^{۱۴} (NFI > ۰/۹) (فداکار و همکاران، ۱۳۹۴). نتایج حاصل از بررسی شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری نشان دهنده برازش مناسب مدل با داده‌های مقیاس طرحواره هیجانی بود (CMIN/DF = ۱/۹۷۲، CFI = ۰/۹۰، RMSEA = ۰/۰۵۷، IFI = ۰/۹۲، CFI = ۰/۹۲، NNFI = ۰/۹۱، IFI = ۰/۹۱). در جدول ۱، بارعاملی (استاندارد شده)، آماره Z و معنی‌داری هر یک از سؤالات گزارش شده است.

تحلیل‌های بعدی بود (عبداللهی‌پور و همکاران، ۱۳۹۳). در این مرحله براساس نظر مشارکت‌کنندگان و متخصصان هیچ یک از سؤالات حذف نشدند.

روایی محتوا^۱، به این موضوع می‌پردازد که گویه‌ها تا چه میزانی، هدف موضوع را پوشش می‌دهند. به دو صورت کیفی و کمی قابل بررسی است. در بررسی کیفی روایی محتوا، از ۵ نفر از اساتید درخواست شد که پس از مطالعه دقیق سؤالات مقیاس، دیدگاه‌های اصلاحی خود را به صورت کتبی ارائه نمایند.

برای بررسی روایی محتوا به روش کمی، از شاخص روایی محتوا^۲ (CVI) و نسبت روایی محتوا^۳ (CVR) استفاده شد.

شاخص روایی محتوا^۴: از این شاخص جهت محاسبه سه معیار «سادگی و روان بودن»، «مربوط بودن» و «واضح و شفاف بودن» در طیف لیکرت چهارگزینه‌ای: غیرمرتبط (۱)، نیاز به بازبینی جدی (۲)، مرتبط اما نیاز به بازبینی (۳) و کاملاً مرتبط (۴) استفاده می‌شود (والترز، باسل، ۱۹۸۱) بدین منظور، پژوهشگران پرسشنامه را همراه با برگه حاوی توضیحات لازم در اختیار ۱۰ نفر از متخصصان و اساتید دانشگاه قرار داد و از آن‌ها درخواست شد که هر یک سؤالات را بر اساس معیارهای خواسته شده ارزیابی کنند. نمره سؤال‌ها، باید بیشتر از ۰/۶۲ باشد (مونرو، ۲۰۰۵). نتایج نشان داد که در شاخص روایی محتوا، ضرایب تمام گویه‌ها، دارای ارزش عددی بالاتر از ۸۰ بودند و هیچ گویه‌ای حذف نشد.

نسبت روایی محتوا^۵: در بررسی ضرورت وجود سؤال، نسبت روایی محتوا مورد استفاده قرار گرفت. هدف نسبت روایی محتوا، اطمینان یافتن از این است که مهم‌ترین و صحیح‌ترین محتوا انتخاب شده است. بدین منظور، هر سؤال را براساس نمره ۳ گزینه‌ای (۱. ضروری نیست؛ ۲. مفید است اما ضروری نیست؛ ۳. ضروری است) ارزیابی شد (کوک و بکمن، ۲۰۰۶). در

8. Goodness of fit

9. Normed chi-square

10. Incremental fit index (IFI)

11. Tucker Lewis Index (TLI)

12. Comparative fit index (CFI)

13. Goodness of Fit Index (GFI)

14. Nnormed fit index (NFI)

1. Content validity

2. Content validity index

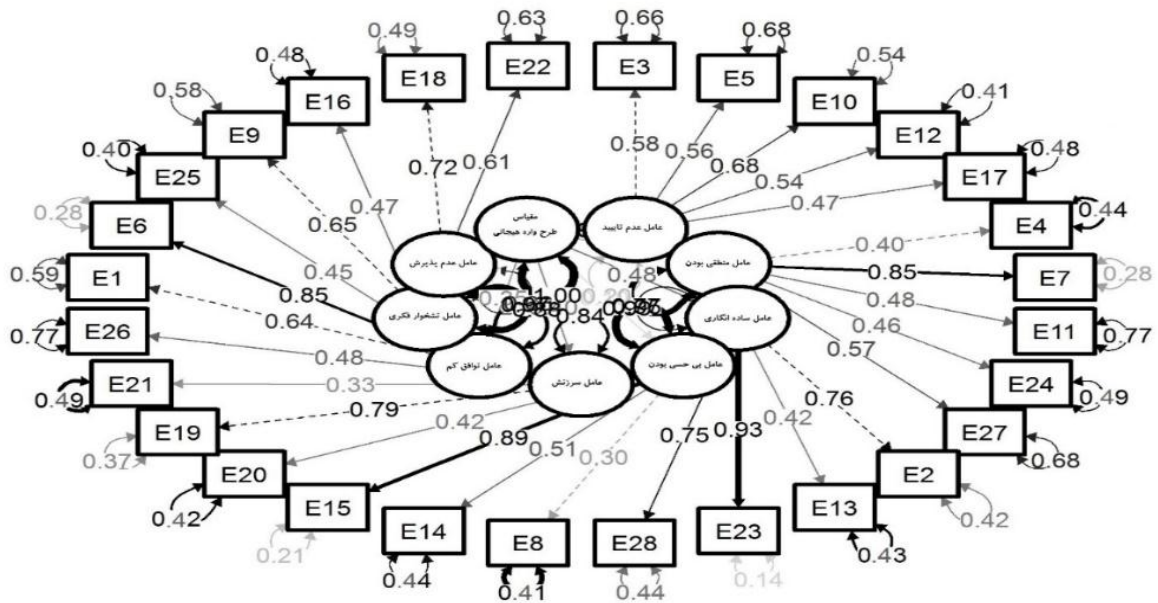
3. Content validity ratio

4. $CVI = \frac{ne}{N}$

5. $CVR = \frac{ne - \frac{N}{2}}{\frac{N}{2}}$

6. Lawshe

7. Maximum Likelihood

شکل ۱. تحلیل عاملی تأییدی با بارهای عاملی برای مقیاس طرحواره هیجانی ($P < 0/001$).

جدول ۱. بارعاملی، آماره z و معنی داری هر یک از سوالات مقیاس طرحواره هیجانی

عامل	گونه	بارعاملی	آماره z	P	عامل	گونه	بارعاملی	آماره z	P
عدم تأیید	E3	۰/۵۸	-	-	بی حسی	E14	۰/۵۱	۴/۳۲	۰/۰۰۱
	E5	۰/۵۶	۷/۱	۰/۰۰۱		E15	۰/۸۹	۳/۸۲	۰/۰۰۱
	E10	۰/۶۵	۷/۸۸	۰/۰۰۱		E20	۰/۴۲	۴/۰۷	۰/۰۰۱
	E12	۰/۵۳	۶/۸۸	۰/۰۰۱		E18	۰/۷۱	-	-
	E17	۰/۴۷	۶/۲۸	۰/۰۰۱		E22	۰/۶۰	۵/۰۷	۰/۰۰۱
منطقی بودن	E4	۰/۴	-	-	ساده انگاری	E2	۰/۸۴	۵/۸۸	۰/۰۰۱
	E7	۰/۸۴	۵/۸۸	۰/۰۰۱		E13	۰/۴۱	۷/۰۷	۰/۰۰۱
	E11	۰/۴۷	۵/۲۱	۰/۰۰۱		E23	۰/۹۲	۱۴/۹۳	۰/۰۰۱
	E24	۰/۴۶	۵/۱۳	۰/۰۰۱		E28	۰/۷۵	۱۳/۳	۰/۰۰۱
	E27	۰/۵۷	۵/۶۳	۰/۰۰۱		عامل عدم تأیید	۰/۸۹	-	-
سرزنش	E19	۰/۷۹	-	-	عامل منطقی بودن	۰/۴۴	۲/۸۹	۰/۰۰۱	
	E21	۰/۳۳	۳/۶۲	۰/۰۰۱	عامل سرزنش	۰/۴۰	۳/۹۰	۰/۰۰۱	
	E26	۰/۴۷	۴/۰۶	۰/۰۰۱	عامل نشخوارفکری	۰/۵۶	۴/۵۶	۰/۰۰۱	
نشخوارفکری	E9	۰/۶۴	-	-	عامل توافق کم	۰/۳۵	۳/۵۴	۰/۰۰۱	
	E16	۰/۴۶	۳/۰۷	۰/۰۰۱	عامل بی حسی	۰/۴۱	۴/۰۵	۰/۰۰۱	
	E6	۰/۸۵	۶/۶۳	۰/۰۰۱	عامل عدم پذیرش	۰/۵۸	۴/۸۸	۰/۰۰۱	
توافق کم	E1	۰/۶۳	-	-	عامل ساده انگاری	۰/۴۷	۴/۶۰	۰/۰۰۱	
	E25	۰/۴۵	۶/۴۶	۰/۰۰۱					

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد آماره Z برای تمامی گویه‌ها در سطح خطای ۰/۰۵ معنی‌دار است و بار عاملی هر یک از سؤالات مقیاس بالای ۰/۳ است. بدین ترتیب می‌توان نتیجه گرفت که روایی سازه مقیاس طرحواره هیجانی مورد تأیید قرار می‌گیرد. روایی همزمان^۱ تحلیل ماتریس همبستگی مربوط به عامل‌های مقیاس طرحواره هیجانی با مقیاس نظم‌جویی شناختی هیجانی نشان داد که ضرایب همبستگی بین عامل‌های بیش از حد منطقی بودن (عامل دوم)، ساده‌انگاری هیجانی (عامل چهارم) و بی‌حس بودن (عامل پنجم) منفی و عامل عدم

پذیرش احساسات (عامل پنجم) مثبت می‌باشد (جدول ۲). سرانجام، برای بررسی پایایی و همسانی درونی مقیاس طرحواره هیجانی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. در آلفای کرونباخ فرض می‌شود که سؤالات مقیاس با هم همبستگی دارند زیرا یک صفت مشترک را اندازه‌گیری می‌کنند (ارکان و همکاران، ۲۰۰۷). چنانچه ضریب آلفای کرونباخ بیشتر از ۰/۷۰ باشد، آن ابزار از پایایی مناسبی برخوردار می‌باشد (تاباچینک و فیدل، ۲۰۱۳). نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که مقیاس طرحواره هیجانی از پایایی خوبی برای جامعه ایرانی برخوردار است (جدول ۳).

جدول ۲. همبستگی بین متغیرهای مطالعه

مقیاس	LESS	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	CERQ
LESS	۱									
F1	۰/۷۳ ^{**}	۱								
F2	۰/۴۲ ^{**}	۰/۰۹	۱							
F3	۰/۶۳ ^{**}	۰/۴۱ ^{**}	۰/۰۵	۱						
F4	۰/۴۳ ^{**}	۰/۲۳ ^{**}	۰/۰۳	۰/۱۲ [*]	۱					
F5	۰/۵۰ ^{**}	۰/۲۴ ^{**}	۰/۱۰	۰/۲۳ ^{**}	۰/۲۶ ^{**}	۱				
F6	۰/۴۹ ^{**}	۰/۱۸ ^{**}	۰/۳۰ ^{**}	۰/۲۲ ^{**}	۰/۱۳ [*]	۰/۱۰	۱			
F7	۰/۲۵ ^{**}	۰/۱۰	-۰/۰۴	۰/۰۸	۰/۰۸	۰/۰۳	-۰/۰۴	۱		
F8	۰/۳۳ ^{**}	۰/۲۲ ^{**}	-۰/۰۸	۰/۲۰ ^{**}	۰/۰۹	۰/۱۳ [*]	-۰/۰۲	۰/۰۶	۱	
CERQ	-۰/۰۹	۰/۰۱	-۰/۱۷ ^{**}	۰/۰۲	-۰/۱۵ [*]	-۰/۱۳ [*]	-۰/۰۵	۰/۰۲	۰/۱۲ [*]	۱

LESS: مقیاس طرحواره هیجانی، F1: عامل عدم تأیید/از دست دادن کنترل، F2: عامل بیش از حد منطقی بودن، F3: عامل ساده‌انگاری هیجانی، F4: عامل بی‌حس بودن، F5: عامل سرزنش، F6: عامل توافق کم، F7: عامل نشخوار فکری، F8: عامل عدم پذیرش احساسات و CERQ: مقیاس نظم‌جویی شناختی هیجان

Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed). **
Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed). *

جدول ۳. میانگین، انحراف استاندارد و آلفای کرونباخ برای مقیاس طرحواره هیجانی و عامل‌های آن

مقیاس	میانگین	SD	آلفای کرونباخ
مقیاس طرحواره هیجانی	۲/۹۸	۰/۵۱	۰/۷۲
عامل عدم تأیید/از دست دادن کنترل	۳/۱۱	۱/۱۳	۰/۷۱
عامل بیش از حد منطقی بودن	۲/۲۳	۰/۸۴	۰/۷۲
عامل ساده‌انگاری هیجانی	۳/۴۳	۱/۰۲	۰/۶۸
عامل بی‌حس بودن	۳/۱۳	۰/۹۸	۰/۶۹
عامل سرزنش	۳/۴۴	۱/۰۴	۰/۷۱
عامل توافق کم	۲/۲۱	۱/۰۹	۰/۷۶
عامل نشخوار فکری	۳/۰۳	۱/۲۱	۰/۷۵
عامل عدم پذیرش احساسات	۳/۷۲	۱/۰۹	۰/۷۳
مقیاس نظم‌جویی شناختی هیجان	۳/۴۶	۰/۵۶	۰/۷۶

1. Concurrent validity

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه طرحواره‌های هیجانی در بین دانشجویان ایرانی بود. نتایج به دست آمده نشان داد این مقیاس از پایایی و روایی مطلوبی برخوردار است. برای بررسی پایایی مقیاس طرحواره هیجانی، ضرایب آلفای کرونباخ به کار رفت و نتایج حاکی از آن بود که از همسانی درونی مناسبی برخوردار است. در ابتدا، روایی محتوا با استفاده از معیارهای نسبت روایی محتوا و شاخص روایی محتوا بررسی و مقادیر مناسبی به دست آمد. نسبت روایی محتوا بیشتر از ۸۰ درصد و شاخص روایی محتوا بیشتر از ۸۰ درصد بود که نشان از روایی محتوای مناسب مقیاس داشت. به منظور ارزیابی مدل ساختار عاملی از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. نتایج نشان داد همه سؤالات دارای بار عاملی مثبت و هیچ یک از سؤالات اندازه‌گیری مقیاس طرحواره هیجانی حذف نشد. مقیاس طرحواره هیجانی از شاخص‌های نیکویی برازش قابل قبولی برخوردار بود و مدل ترسیم شده را تأیید کردند.

برخی از مطالعات در کشورهای شرقی نشان داده‌اند که چهارده عامل اصلی طرحواره‌های هیجانی به عوامل کمتری کاهش می‌یابد (باتماز و اوزدل، ۲۰۱۵؛ سو و همکاران، ۲۰۱۹). در پژوهش باتماز و اوزدل (۲۰۱۵) که در ترکیه بر روی دانشجویان انجام شد هیچ کدام از گویه‌ها حذف نشد که با نتایج این پژوهش همسو بود. در پژوهش سو و همکاران (۲۰۱۹) که در کره بر روی دانشجویان انجام شد فقط دو عامل با ده گویه به دست آمد که با نتایج این پژوهش ناهمسو بود. این اختلاف می‌تواند ناشی از پاسخ‌های متفاوت نمونه‌های کره‌ای به آیتم‌ها، به دلیل تفاوت‌های فرهنگی عمیق باشد.

زیر مقیاس اول، عدم تأیید / از دست دادن کنترل؛ عدم تأیید بر تعدادی دیگر از ابعاد طرحواره هیجانی تأثیر می‌گذارد. برخی افراد معتقدند که دیگران پذیرای احساسات آن‌ها نیستند. یعنی دیگران آن‌ها را نمی‌پذیرند، درک نمی‌کنند، ارزش برای احساسات قائل نیستند و با آن‌ها همدلی نشان نمی‌دهند. تأیید، هیجان‌ات را عادی می‌سازد، احساس گناه و شرم را کاهش می‌دهد، به فرد کمک می‌کند تا درک کند که تجربه هیجان را می‌توان پذیرفت و تحمل کرد و نشان می‌دهد که احساسات معنادار هستند (لیهی، ۲۰۱۵).

زیر مقیاس دوم، بیش از حد منطقی بودن؛ باور فرد بر این که باید به «فرد بهتری بودن» برسد. در نتیجه هیجان‌ها را نادیده می‌گیرد و همه امور بر منطقی تکیه می‌کند (لیهی، ۲۰۰۳). افرادی که به جای تجربه احساسی بر عقلانیت تأکید می‌کنند، معتقدند که منطقی یا منطقی بودن روشی برتر برای عملکرد است. آن‌ها ممکن است بر این باور باشند که احساسات‌شان باید حذف یا کنترل شود، تا آن‌ها را از حل منطقی و مؤثر مشکل یا عملکرد منصرف نکنند (لیهی، ۲۰۱۵).

زیر مقیاس سوم، ساده‌انگاری هیجانی؛ دیدگاه ساده‌انگارانه از هیجان‌ها در مقابل دیدگاه‌های پیچیده از هیجان‌ها قرار دارد. در این حالت فرد در موقعیت‌های دارای احساسات دوگانه به سختی می‌تواند عکس‌العمل نشان دهد و یا آن حالت را تحمل کند و در برابر آن احساس مقاومت کند. برخی از افراد بر این باورند که آن‌ها باید فقط یک نظر نسبت به چیزها داشته باشند. آن‌ها با احساسات مختلف مشکل دارند. در برخی موارد، این به شکل تفکر دوگانه در مورد خود (من کاملاً بد هستم) یا دیگران (کاملاً بد هستند) است (لیهی، ۲۰۱۵).

زیر مقیاس چهارم، بی‌حس بودن، فقدان هیجان‌های قوی، انزوای هیجانی؛ در این حالت فرد نسبت به موقعیت‌ها و هیجان‌ها بی‌تفاوت است و گاه حتی تظاهر به بی‌تفاوتی می‌کند (لیهی، ۲۰۰۳). برخی از افراد در تجربه احساسات مشکل دارند. آن‌ها اغلب ادعا می‌کنند که احساس بی‌حسی می‌کنند، چیزی احساس نمی‌کنند، یا احساس می‌کنند از واقعیت جدا شده‌اند. بیمارانی که بی‌حسی را تجربه می‌کنند، اغلب چیزهایی از این قبیل می‌گویند: «من اغلب از نظر عاطفی احساس بی‌حسی می‌کنم، مثل این که هیچ احساسی ندارم. مدل طرحواره هیجانی، بی‌حسی را نتیجه اجتناب هیجانی می‌داند که هرگونه پردازش هیجانی تجربه را مهار می‌کند.

زیر مقیاس پنجم، سرزنش؛ پاسخ متداول برخی از افراد به احساسات منفی خود، سرزنش دیگران برای داشتن احساسات است. آن‌ها ممکن است احساس کنند تحریک شده‌اند، با آن‌ها رفتار ناعادلانه‌ای شده است، مورد استثمار قرار گرفته‌اند، نادیده گرفته شده‌اند، مورد سوء استفاده قرار گرفته‌اند - اما در هر مورد دلیلی که آن‌ها احساس می‌کنند این است که شخص دیگری باعث ایجاد این احساسات در آن‌ها شده است (لیهی، ۲۰۱۵).

پژوهش حاضر دارای محدودیت‌هایی نیز می‌باشد، از جمله آنکه طرحواره‌های هیجانی معمولاً بر روی بیماران مبتلا به اختلالات روان‌پزشکی مورد بررسی قرار گرفته است، اما مطالعه حاضر بر روی یک نمونه غیربالینی از دانشجویان دانشگاه انجام شد. بنابراین، نتایج آن قابل تعمیم به نمونه‌های بالینی نیست. محدودیت دیگر آن است که این مطالعه در یک جمعیت فارسی زبان صورت گرفته است. بنابراین ممکن است تفاوت‌های فرهنگی بر نتایج تأثیرگذار بوده باشند. بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی در جمعیت‌های دیگر نیز مورد بررسی قرار گیرد. به عنوان محدودیت دیگر، در مطالعه حاضر تنها از آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی استفاده شد. بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش بازآزمایی نیز برای محاسبه پایایی استفاده گردد. علاوه بر این، با توجه به مطلوب بودن خصوصیات روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه طرحواره هیجانی در مطالعه حاضر، می‌توان استفاده از آن را به متخصصان حوزه روانشناسی و مشاوره در موقعیت‌های پژوهشی و تشخیصی پیشنهاد کرد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته مشاوره دانشگاه الزهرا تهران است. پژوهش حاضر با اخذ کد اخلاق IR.ALZAHRA.REC.1400.050 از کمیته اخلاق دانشگاه الزهرا تهران، انجام شده است. در این پژوهش، موازین اخلاقی شامل تضمین حریم خصوصی و رازداری به وسیله بدون نام تکمیل شدن پرسشنامه‌ها رعایت شد و به شرکت‌کنندگان گفته شد که شرکت در پژوهش اختیاری است و آن‌ها می‌توانند هر زمان که بخواهند از شرکت در پژوهش کناره‌گیری کنند.

حامی مالی: بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی ندارد.

نقش هر یک از نویسندگان: همه نویسندگان این مقاله نقش یکسانی در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی‌سازی نوشته داشتند.

تضادمنافع: بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله هیچ تضاد منافی ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از اساتید راهنما و مشاور این پژوهش و تمامی دانشجویانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

زیر مقیاس ششم، توافق کم؛ باور این که احساسات دیگران با احساسات فرد مشابه نیست (لیهی، ۲۰۰۳). برخی افراد بر این باورند که احساسات‌شان منحصر به آن‌هاست و در نتیجه این باور را به وجود می‌آورند که آن‌ها غیرعادی یا حتی معیوب هستند. این افراد معتقدند: «من اغلب فکر می‌کنم که با احساساتی پاسخ می‌دهم که دیگران ندارند»، «من بسیار حساس‌تر از دیگران هستم» یا «دیگران احساساتی که من دارم را ندارند» یا ممکن است پرسند، «آیا دیگران همان واکنش‌های احساسی یا تجربیاتی را دارند که من دارم، یا چیزی منحصر به فرد یا متفاوت در احساسات من وجود دارد؟» (لیهی، ۲۰۱۵).

زیر مقیاس هفتم، نشخوار فکری، افراد گاهی بر روی یک احساس «گیر» می‌کنند - در این واقعیت که احساس ناخوشایندی دارند، از خود سؤالات غیرقابل پاسخی می‌پرسند (مثلاً من چه مشکلی دارم؟)، و مکرراً روی تجربه منفی خود تمرکز می‌کنند. نشخوار فکری را می‌توان به عنوان یک سبک مقابله‌ای مشکل‌ساز برای افکار و احساسات ناخواسته در نظر گرفت. افرادی که نشخوار فکری می‌کنند اغلب بر این باورند که نمی‌توانند یک احساس یا فکر را رها کنند، باید چیزها را کشف کنند و نمی‌توانند بپذیرند که یک فکر صرفاً یک فکر است و یک احساس موقتی است (لیهی، ۲۰۱۵).

زیر مقیاس هشتم، عدم پذیرش احساسات؛ میزانی که افراد به خود اجازه می‌دهند تا در مقابل یک احساس منع شده مقاومت کنند (لیهی، ۲۰۱۹). نتایج سنجش همبستگی طرحواره هیجانی با نظم‌جویی شناختی هیجان نشان داد که ضرایب همبستگی بین عامل‌های بیش از حد منطقی بودن، ساده‌انگاری هیجانی و بی‌حس بودن منفی و عامل عدم پذیرش احساسات مثبت می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت رابطه طرحواره‌های هیجانی با نظم‌جویی شناختی هیجان نشان می‌دهد که افراد دارای طرحواره‌های هیجانی منفی ممکن است باورهای شناختی ناسازگاری در مورد احساسات داشته باشند (لیهی و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین این روابط نشان می‌دهد که مدل طرحواره هیجانی (لیهی، ۲۰۰۲) می‌تواند جنبه‌های شناختی (برای مثال، نشخوار فکری و سرزنش) و جنبه عاطفی (مانند بیان کم و عدم پذیرش احساسات) را در کنار هم در نظر داشته باشد.

¹. stuck

- http://talar.jrl.police.ir/article_11601_fe8410130b052db7e0ad8767089bde72.pdf
- Faustino, B., Vasco, A. B., Silva, A. N., & Marques, T. (2020). Relationships between emotional schemas, mindfulness, self-compassion and unconditional self-acceptance on the regulation of psychological needs. *Research in Psychotherapy: Psychopathology, Process, and Outcome*, 23(2), 442.
<https://doi.org/10.4081/ripppo.2020.442>
- Garnefski, N., & Kraaij, V. (2006). Cognitive Emotion Regulation Questionnaire Development of a short 18-item version (CERQ-short). *Personality and Individual Differences*, 41, 1045-1053.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.04.010>
- Izadi, F., Ashrafi, E., & Fathi Ashtiani, A. (2019). The structural pattern of the relationship between negative emotional schemas and somatic symptoms by mediating alexithymia and emotional expressiveness. *Journal of Research in Behavioural Sciences*, 16(3), 311-323.
<https://doi.org/10.22122/rbs.v16i3.2212>
- Janovsky, T., Rock, A. J., Thorsteinsson, E. B., Clark, G. I., & Murray, C. V. (2020). The relationship between early maladaptive schemas and interpersonal problems: A meta-analytic review. *Clinical psychology & psychotherapy*, 27(3), 408-447.
<https://doi.org/10.1002/cpp.2439>
- Kamali, S., Gharraee, B., & Birashk, B. (2013). The role of emotional schema in prediction of pathological worry in Iranian students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84, 994-998.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.06.687>
- Keshtari, N., & Kuhlmann, M. (2016). The effects of culture and gender on the recognition of emotional speech: Evidence from Persian speakers living in a collectivist society. *International Journal of Society, Culture & Language*, 4(2), 71-86.
http://www.ijscs.net/article_19785_6e1f3b63a3a10f3ff91dd93ac2e89c06.pdf
- Khosravani, V., Ardestani, S. M. S., Mohammadzadeh, A., Bastan, F. S., & Amirinezhad, A. (2020). The emotional schemas and obsessive-compulsive symptom dimensions in people with obsessive-compulsive disorder. *International Journal of Cognitive Therapy*, 13, 341-357.
<https://doi.org/10.1007/s41811-020-00075-6>
- Kline, R. B. (2015). Principles and practice of structural equation modeling. Guilford publications.
[https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=Q61ECgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Kline,+R.+B.+\(2015\).+Principles+and+practice+of+structural+equation+modeling.+Guilford+publications.&oi=s=jFjn0pxbth&sig=Hp0uv3v_g7UMfL0kblqecMBdrTw#v=onepage&q=Kline%2C%20R.%20B.%20\(2015\).%20Principles%20and%20practice%20of%20structural%20equation%20modeling.%20Guilford%20publications.&f=false](https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=Q61ECgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Kline,+R.+B.+(2015).+Principles+and+practice+of+structural+equation+modeling.+Guilford+publications.&oi=s=jFjn0pxbth&sig=Hp0uv3v_g7UMfL0kblqecMBdrTw#v=onepage&q=Kline%2C%20R.%20B.%20(2015).%20Principles%20and%20practice%20of%20structural%20equation%20modeling.%20Guilford%20publications.&f=false)
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28(4), 563-575.
<https://doi.org/10.1111/j.17446570.1975.tb01393.x>
- Leahy, R. L. (2002). A model of emotional schemas. *Cognitive and Behavioral Practice*, 9(3), 177-190.
[https://doi.org/10.1016/S1077-7229\(02\)80048-7](https://doi.org/10.1016/S1077-7229(02)80048-7)
- Leahy, R. L. (2012). Leahy Emotional Schema Scale II (LESS II). Unpublished manuscript, *American Institute for Cognitive Therapy*.
<https://www.cognitivetherapynyc.com/wp-content/uploads/2021/02/LESS2.pdf>
- Leahy, R. L. (2015). *Emotional Schema Therapy*. New York: Guilford.
- Leahy, R. L. (2016). Emotional schema therapy: a meta-experiential model. *Australian Psychologist*, 51(2), 82-88.
<https://doi.org/10.1111/ap.12142>
- Leahy, R. L. (2019). Introduction: Emotional schemas and emotional schema therapy. *International Journal of Cognitive Therapy*, 12(1), 1-4.
<https://doi.org/10.1007/s41811-018-0038-5>
- Leahy, R. L. (2019). *Emotional schema therapy Distinctive Features*. New York, Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780203711095>
- Leahy, R. L., Tirch, D., & Napolitano, L. A. (2011). *Emotion regulation in psychotherapy: A practitioner's guide*. The Guilford Press.
https://scholar.google.com/scholar?cites=1224238750031407876&as_sdt=2005&scioldt=0,5&hl=en
- Leahy, R. L., Wupperman, P., Edwards, E., Shivaji, S., & Molina, N. (2019). Metacognition and emotional schemas: Effects on depression and anxiety. *International Journal of Cognitive Therapy*, 12(1), 25-37.
<https://doi.org/10.1007/s41811-018-0035-8>
- Lim, N. (2016). Cultural differences in emotion: differences in emotional arousal level between the East and the West. *Integrative Medicine Research*, 5(2), 105-109.
<https://doi.org/10.1016/j.imr.2016.03.004>
- Liu, P., Rigoulot, S., & Pell, M. D. (2015). Culture modulates the brain response to human expressions

- of emotion: Electrophysiological evidence. *Neuropsychologia*, 67, 1-13.
<https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2014.11.034>
- Mazloom, M., Yaghubi, H., & Mohammadkhani, S. (2016). Post-traumatic stress symptom, metacognition, emotional schema and emotion regulation: A structural equation model. *Personality and Individual Differences*, 88, 94-98.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.08.053>
- Min, M. C., Islam, M. N., Wang, L., & Takai, J. (2018). Cross-cultural comparison of university students' emotional in Asia. *Current Psychology*, 1-13.
<https://doi.org/10.1007/s12144-018-9918-3>
- Munro, B. H. (2005). *Statistical methods for health care research (Vol. 1)*. lippincott Williams & wilkins.
- Rahabarian, M., Mohammadi, A., Abasi, I., Meysamie, A., & Nejatiasafa, A. (2016). A comparison of emotional schemas in patients with bipolar disorders and major depressive disorder in remission and nonclinical population. *Practice in Clinical Psychology*, 4(2), 121-128.
<https://doi.org/10.15412/J.JPCP.06040207>
- Rezaei, M., & Ghazanfari, F. (2016). The role of childhood trauma, early maladaptive schemas, emotional schemas and experimental avoidance on depression: A structural equation modeling. *Psychiatry Research*, 246, 407-414.
<https://doi.org/10.1016/j.psychres.2016.10.037>
- Schimmack, U., Oishi, S., & Diener, E. (2002). Cultural influences on the relation between pleasant emotions and unpleasant emotions: Asian dialectic philosophies or individualism-collectivism? *Cognition & Emotion*, 16(6), 705-719.
<https://doi.org/10.1080/02699930143000590>
- Sherman, U. P., & Morley, M. J. (2015). On the formation of the psychological contract: A schema theory perspective. *Group & Organization Management*, 40(2), 160-192.
<https://doi.org/10.1177/1059601115574944>
- Stuart, E. A. (2021). *A psychometric and experimental evaluation of schema therapy assessment measures* (Doctoral dissertation, Murdoch University).
<https://researchrepository.murdoch.edu.au/id/eprint/61821/>
- Suh, J. W., Lee, H. J., Yoo, N., Min, H., Seo, D. G., & Choi, K. H. (2019). A brief version of the Leahy Emotional Schema Scale: a validation study. *International Journal of Cognitive Therapy*, 12(1), 38-54.
<https://doi.org/10.1007/s41811-018-0039-4>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics (6th ed)*. Boston: Pearson Education.
<https://www.amazon.com/Using-Multivariate-Statistics-Barbara-Tabachnick/dp/0205849571>
- Tirch, D. D., Leahy, R. L., Silberstein, L. R., & Melwani, P. S. (2012). Emotional schemas, psychological flexibility, and anxiety: The role of flexible response patterns to anxious arousal. *International Journal of Cognitive Therapy*, 5(4), 380-391.
<https://doi.org/10.1521/ijct.2012.5.4.380>
- Waltz, C. F., & Bausell, R. B. (1981). *Nursing research: Design, statistics, and computer analysis*. FA Davis company.
<https://www.amazon.com/exec/obidos/ASIN/0803690401/acmorg-20>
- Young, J. E., Klosko, J. S., & Weishaar, M. E. (2006). *Schema therapy: A practitioner's guide (1 Ed)*. guilford press.
<https://www.amazon.com/Schema-Therapy-Practitioners-Jeffrey-Young/dp/1593853726>
- Young, J. E., Klosko, J. S., and Weishaar, M. E. (2003). *Schema Therapy: A Practitioner's Guide*. New York, NY: Guilford Press.
<https://doi.org/10.1017/s1352465804211869>